

Reactie op het ontwerp-Klimaatplan 2025-2035

Datum: 3 december 2024
Auteur: Linda Verriet

Waarborg een toekomstbestendige en duurzame landbouwsector binnen het klimaatbeleid

Wij onderschrijven de ambitie van het Klimaatplan om toe te werken naar een landbouwsector die efficiënt, duurzaam en veerkrachtig is, in balans met natuur en biodiversiteit. De varkenshouderij draagt actief bij aan deze transitie, maar constateert dat een evenwichtige uitwerking en realistische randvoorwaarden essentieel zijn. Alleen zo kunnen boeren een succesvolle bijdrage leveren aan de klimaatopgave en tegelijkertijd de voedselzekerheid en economische vitaliteit van de sector waarborgen.

Hoofdpunten van onze reactie

1. Ondersteuning bij doelsturing: ruimte en realisme

- **Doelsturing in plaats van middelvoorschriften** is een stap in de goede richting. Het biedt boeren de flexibiliteit om bedrijfsspecifieke keuzes te maken en innovatieve oplossingen toe te passen. Passend bij de ondernemer, het bedrijf, de keten waarbinnen hij levert en de omgeving.
- Tegelijkertijd moet het uitgangspunt van doelsturing worden aangevuld met:
 - **Eerlijke en haalbare emissiedoelen**, afgestemd op de inspanningen die de sector al heeft geleverd. Veel boeren hebben al aanzienlijke stappen gezet; de lat hoger leggen zonder ondersteuning zal onrealistische druk opleveren.
 - **Gelijke kansen voor alle boeren**, ongeacht bedrijfsgrootte of regio. De benodigde investeringen en innovatie moeten bereikbaar zijn voor iedereen.
 - **Wortel in plaats van de stok**, varkenshouders hebben al geïnvesteerd in reductie van broeikasgassen. Het laaghangend fruit is daarbij al geplukt. Een belonende systematiek voor zou hierbij helpend zijn. Met een stok voor de bedrijven die hierin achterblijven. De markt speelt hierin een cruciale rol.

2. Kosten en verdienmodellen: waarborg eerlijke prijzen en rendabiliteit

- Boeren kunnen alleen bijdragen aan klimaatoplossingen als deze inspanningen economisch haalbaar zijn. Het Klimaatplan onderstreept terecht het belang van een eerlijke prijs voor klimaatvriendelijke producten, maar deze ambitie vereist concrete acties:
 - **Ketensamenwerking**: Alle schakels in de keten – van producent tot consument – moeten bijdragen aan de kosten van verduurzaming. De varkenshouderij is bereid hier verantwoordelijkheid in te nemen, maar vraagt een evenwichtige verdeling

van lasten en baten. Meerkosten zullen vanuit de markt betaald moeten worden. Beloning voor voorlopers moet uit de keten komen.

- **Structurele ondersteuning:** Denk aan investeringssubsidies voor innovaties zoals monomestvergisting, duurzame staltechnieken en kunstmestvervangers, evenals beloning via CO₂-certificaten.

3. Internationaal perspectief: benut de sterkte van de Nederlandse landbouw

- De Nederlandse varkenshouderij behoort tot de meest efficiënte en duurzame ter wereld. Door een focus op **ketenemissies** (LCA-benadering) in plaats van uitsluitend nationale emissies (NIR), kan de sector een grotere bijdrage leveren aan mondiale klimaatdoelen. Wij vragen hier nadrukkelijk aandacht voor!
- **Export als kans:** Nederland kan koploper blijven in de productie van dierlijke eiwitten met een lage klimaatvoetafdruk. Dit vraagt om beleid dat duurzame productie stimuleert in plaats van afremt. De varkenshouderij toont hierin ambitie.

4. Innovatie en infrastructuur: focus op wat werkt

- Innovaties zoals mestvergisting, kunstmestvervangers en energie-efficiënte staltechnieken bieden directe reductie van broeikasgassen én versterken de positie van de sector.
- De traagheid van vergunningverlening belemmert echter de realisatie van deze oplossingen. Wij dringen aan op:
 - **Versnelde vergunningprocedures** voor mestverwerking en vergisting.
 - **Toewijzing van locaties** voor hoogwaardige mestverwerking en energieproductie.

5. Balans tussen landbouw, natuur en biodiversiteit

- Wij steunen het streven naar een landbouw in balans met natuur en biodiversiteit. Tegelijkertijd moet het Klimaatplan oog houden voor de **integrale rol van landbouw** in voedselproductie, economische ontwikkeling en klimaatoplossingen.
- Op het bedrijf werken we **integraal** aan een gezonde **leefomgeving, kringlooplandbouw, klimaat-** en energietransitie en een **diervriendelijke** houderij. We kunnen niet overal een 10 halen.

6. Gezamenlijke verantwoordelijkheid en heldere kaders

- Doelsturing is terecht “niet vrijblijvend,” maar vereist wel een evenwichtig beleid dat boeren ondersteunt bij deze transitie. Een structurele en uniforme benadering, met heldere reductiedoelen en monitoring, voorkomt dat boeren in onzekerheid blijven over de lange termijndoelen en hun toekomstperspectief.
- Sectordoelen als basis voor samenwerking: Sectordoelen bieden een gezamenlijke richting voor verduurzaming, maken het mogelijk om voortgang transparant te monitoren en bieden flexibiliteit op bedrijfsniveau. Een bewezen aanpak, zoals bij het

succesvolle antibioticabeleid, toont dat ondersteuning en duidelijke sturing hand in hand kunnen gaan voor effectieve resultaten.

Conclusie: Samen naar een duurzame landbouwsector

De varkenshouderij onderschrijft het belang van een landbouw die bijdraagt aan klimaatdoelen, biodiversiteit en voedselzekerheid. Wij hebben laten zien dat we met ambitie en innovatie daadwerkelijk impact kunnen maken.

Om de doelen van het Klimaatplan te realiseren, roepen wij op tot:

1. **Eerlijke en haalbare emissiedoelen** met ruimte voor innovatie en flexibiliteit.
2. **Economische ondersteuning** via eerlijke prijzen, ketensamenwerking en investeringssubsidies.
3. **Versnelde vergunningprocedures** voor duurzame infrastructuur en innovaties.
4. Een **integrale aanpak** die verduurzaming combineert met behoud van voedselzekerheid en economisch perspectief.

De varkenshouderij is bereid samen met de overheid en ketenpartners te werken aan een klimaatbeleid dat effectief is voor zowel het milieu als de toekomst van de Nederlandse landbouw. **Samen maken we het verschil.**